

Stor kulturmanife

ÖSTERSUND ■ LT

Dagen T som i Tystnad närmar sig. På söndag är det dags för sommarens stora kulturmanifestation i 68 kyrkor i Jämtland och Härjedalen.

Klockan fem på eftermiddagen ska tystnaden lägga sig. Då ska publiken samtidigt sätta sig ner i bänkarna i de 68 kyrkorna och vara alldeles tysta i en minut innan de får ta del av det program som 68 specialinbjudna kulturarbetare satt ihop.

Det kan vara en konstutställning, en poesiuppläsning, en konsert – här handlar det om 68 olika tolkningar av begreppet tystnad.

Vi har pratat med fyra av de medverkande.

– Vi ska sjunga ut vår tystnad med trummors kraft, säger musikern, kompositören och körledaren Gina van Dam, Uppsala.

Hon uppträder i Bräcke kyrka tillsammans med sin son Alexander som spelar trummor och sin mor Siv Strömberg som är poet.

– Vi kommer att starta lite innan med trummor och dån, så att tystnaden sedan blir desto mer märkbar klockan fem när den tysta minuten börjar.

DÄREFTER FÖLJER EN föreställning som publiken i allra högsta grad ska vara och skapa. Redan klockan två på eftermiddagen är folk nämligen välkomna till Bräcke kyrka och de tre workshops som Gina, Alexander och Siv kommer att hålla.

– Jag leder körsång, Alexander tar emot dem som vill spela trummor och Siv håller en skapade poesiverkstad, berättar Gina van Dam.

Hon är noga med att betona att man inte behöver ha sjungit i kör, spelat trummor eller skrivit poesi tidigare för att kunna vara med.

I workshoparna utformas så den performance som sedan kommer att uppföras i kyrkan.

– Tillsammans ska vi fylla kyrkorummet med en helhet som blir till en minnesvärd upplevelse inte bara för workshopdeltagarna, utan också för alla dem som kommit till kyrkan bara för att lyssna, säger Gina van Dam.

Till Ankarede kapell kommer Thomas Tidholm tillsammans med Jonas Knutsson.

– Ankarede är ett speciellt ställe

Thomas Tidholm

Gina van Dam

Alexander van Dam

för mig. Jag har varit där då och då och läst mina dikter i kapellet, och ville gärna komma dit igen, säger författaren och poeten Thomas Tidholm som är bosatt i Arbrå i Hälsingland. Han har gett ut ett 15-tal diktsamlingar, lika många teaterpjäser, en roman och ett 30-tal barnböcker. Han har också en bakgrund som proggmusiker i band som Träd, gräs och stenar och International Harvester.

Hans kompanjon, jazzsaxofonisten Jonas Knutsson, har medverkat i ett otal band, främst med anknytning till jazz och folkmusik/världsmusik, och har en imponerande diskografi.

– Jonas och jag har ett program tillsammans som vi nu gör om lite så det ska passa in i det här sammanhanget, säger Thomas Tidholm.

– Det blir mycket mer improviserat och oförutsägbart än det brukar vara. Vi ska försöka samspela med lokalen och få publiken att lyssna intensivt både på ljud och tystnad.

– **DET BLIR NOG LÄNGRE** pauser än det brukar vara mellan programpunkterna, men i detalj hur det blir vet vi inte förrän vi kommer igång. Jag hoppas att det ska fungera.

Måd Demår, bildkonstnär och sångerska från Gremmelgård i Löt, kommer till Norderön.

– Jag bad om att få vara i en liten kyrka och Norderö kyrka är en av de minsta vi har i länet, säger hon.

Måd Demår kommer inte att sjunga – hon tar ordet tystnad mycket bokstavigt och kommer att dela ut öronproppar till besökarna.

– Jag vill ge dem chansen att

lyssna till sitt inre ljud.

Hon kommer också att dämpa det visuella genom att skärma av kyrkorummet med vitt tyg och bara visa ett enda konstverk, en mar-morskulptur;

– Jag tror att vi behöver visuell

tystnad också. Precis som vi ständigt översköjs av ljud bombarderas vi även med färg och bilder hela tiden. Jag vill tona ner synintrycken.

– Det ska bli intressant att se vad som händer när man stänger av bild- och ljudbruset för en stund. Hur länge står man ut? Och vad händer om man sitter kvar längre än man står ut?

LINDA SAVEHOLT, bildkonstnär från Stavre, ska visa sitt videokonstverk "Herden och tystnaden" i Ragunda gamla kyrka.

– Jag har filmat flera olika herdar som vandrar ute på Europas slätter med sina djur, berättar hon.

Idén hade hon burit på ganska länge, men det var när hon fick inbjudan till "I en klang av tystnad" hon kom igång och började spela in.

För Linda är herden en arketyper, står för någonting tidlöst.

– Han vandrar hela dagen i tysta, tomma landskap. Han är fri på ett sätt, men också fri i sitt beroende av naturen och sitt ansvar för djuren.

Det passar att visa herdefilmen just i en kyrka, tycker hon.

– Där talar man ju ofta om herden och hans hjord. Det ska bli intressant att låta kyrkorummet möta mina herdars rum på slätten.

Ljudspåret till hennes videokonstverk är det absolut viktigaste, säger Linda. Dels hörs här herdarna berättar om sina liv med egna röster, dels finns här tystnaden – en tystnad som kan beskrivas som ett tillstånd:

– Det är en avsaknad av någonting men närvaro av någonting annat, säger Linda Saveholt.

Åsa Eriksson Ahnfelt

Fotnot: Hela programmet för söndagens manifestation hittar du på www.klangavtystnad.se

Jonas Knutsson

Siv Strömberg

Linda Saveholt

Måd Demår